Štyri hlavné metodologické smery, ktoré prof. Ján Bakoš identifikuje vo svojej knihe *Štyri trasy metodológie dejín umenia*, sú:

1. Viedenská škola dejín umenia: Tento smer sa zameriava na formálnu analýzu umeleckého diela a jeho historický kontext, pričom kladie dôraz na formálne aspekty.
2. Ikonológia a semiotika: Tieto metodológie sa zaoberajú významom a interpretáciou obrazov, symbolov a znakov v umení, čo zahŕňa aj štúdium ich skrytých významov a kultúrnych kódov.
3. Československý štrukturalizmus: Vychádza z princípov štrukturalizmu a snaží sa pochopiť umenie ako systém znakov a štruktúr, čo viedlo k vytvoreniu špecifického pohľadu na dejiny umenia v českom a slovenskom prostredí.
4. Ruská historiografia umenia: Táto metodologická oblasť sa odlišuje od západných prístupov a kladie dôraz na špecifické aspekty ruského umenia, vrátane jeho sociálno-historického vývoja a umeleckej tradície.

Literatúra k metodológii:

1. BAKOŠ, Ján: Štyri trasy metodológie dejín umenia. Bratislava: Veda, 2000.
2. BURKE, Peter: Společnost a vědění: Od Gutemberga k Diderotovi. Praha: Karolinum, 2007.
3. DVOŘÁK, Tomáš: Úvod do studia dějepisu I.-II. Brno: Masarykova univerzita, 2014.
4. ECO, Umberto: Meze interpretace. Praha: Karolinum, 2005.
5. ELSCHEK, Oskár: Slovenská hudba v spoločenskom a kultúrnom kontexte Európy. In: ELSCHEK, Oskár (edit.): Dejiny slovenskej hudby od najstarších čias po súčasnosť. Bratislava: Ústav hudobnej vedy SAV, 1996, s. 21-45.
6. FAJKUS, Břetislav: Filosofie a metodologie vědy. Praha: Academia, 2005.
7. FISCHER-LICHTE, Erika: Úvod do divadelných a performatívnych štúdií. Bratislava: Divadelný ústav, 2021.
8. HAVRÁNEK, Jan – MYŠKA, Milan – PACLÍK, Jiří: Úvod do studia dějepisu. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1967.
9. HLAVÁČEK, Ivan – KAŠPAR, Jaroslav – NOVÝ, Rostislav: Vademecum pomocných věd historických. Praha: Svoboda, 1988.

© Tomáš Surý 2006-2026 Copyrighted Material 

10. HROCH, Miroslav a kol.: Úvod do studia dějepisu. Praha: SPN (Státní pedagogické nakladatelství), 1985.
11. JUSZCZYK, Stanisław: Metodológia empirických výskumov v spoločenských vedách. Bratislava: IRIS, 2003.
12. KAUFMANN, Walter: Budoucnost humanitních věd: O výuce umění, náboženství, filosofie, literatury a historie. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2024.
13. KRESÁNEK, Jozef: Úvod do systematiky hudobnej vedy. Bratislava: SPN (Slovenské pedagogické nakladateľstvo), 1980.
14. LEŠČINSKÝ, Jozef: Hermeneutika: Krátky náčrt dejín interpretácie. Ružomberok: Verbum, 2013.
15. PAVIS, Patrice: Analýza divadelního představení. Praha: AMU (Akademie múzických umění), 2020.
16. PELIKÁN, Jiří: Základy empirického výzkumu pedagogických jevů. Praha: Karolinum, 2011.
17. POKORNÝ, Petr: Hermeneutika jako teorie porozumění. Praha: Vyšehrad, 2006.
18. STELLNER, František a kol.: Úvod do studia historie. Praha: Karolinum, 2023.
19. UBERSFELD, Anne: Čítať divadlo. Bratislava: Divadelný ústav, 2023.
20. VACULÍK, Jaroslav – ČAPKA, František: Úvod do studia dějepisu a historický proseminář. Brno: Masarykova univerzita, 2016.

---

Copyrighted Material: © doc. PhDr. Tomáš Surý, ArtD. 2006-2026

Aktualizované: 21. 9. 2026